

Codul civil **și Legea de punere în aplicare**

Ediție actualizată la
15 mai 2026

Editura
Hamangiu

Cuprins general

Codul civil _____	1
<i>Index</i> _____	547
Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (<i>extras</i>) _____	579

Capitolul IV. Răspunderea civilă

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Art. 1.349. Răspunderea delictuală. (1) Orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.

(2) Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral.

(3) În cazurile anume prevăzute de lege, o persoană este obligată să repare prejudiciul cauzat de fapta altuia, de lucrurile ori animalele aflate sub paza sa, precum și de ruina edificiului.

(4) Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de produsele cu defecte se stabilește prin lege specială. [*R.A.: art. 998-1003 C. civ. 1864*]

Legislație conexă: Legea nr. 240/2004 privind răspunderea producătorilor pentru pagubele generate de produsele cu defecte, republicată (M. Of. nr. 313 din 22 aprilie 2008).

Art. 1.350. Răspunderea contractuală. (1) Orice persoană trebuie să își execute obligațiile pe care le-a contractat.

(2) Atunci când, fără justificare, nu își îndeplinește această îndatorire, ea este răspunzătoare de prejudiciul cauzat celeilalte părți și este obligată să repare acest prejudiciu, în condițiile legii.

(3) Dacă prin lege nu se prevede altfel, niciuna dintre părți nu poate înlătura aplicarea regulilor răspunderii contractuale pentru a opta în favoarea altor reguli care i-ar fi mai favorabile.

Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere

Art. 1.351. Forța majoră și cazul fortuit. (1) Dacă legea nu prevede altfel sau părțile nu convin contrariul, răspunderea este înlăturată atunci când prejudiciul este cauzat de forță majoră sau de caz fortuit.

(2) Forța majoră este orice eveniment extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil.

(3) Cazul fortuit este un eveniment care nu poate fi prevăzut și nici împiedicat de către cel care ar fi fost chemat să răspundă dacă evenimentul nu s-ar fi produs.

(4) Dacă, potrivit legii, debitorul este exonerat de răspundere contractuală pentru un caz fortuit, el este, de asemenea, exonerat și în caz de forță majoră. [*R.A.: art. 1083 C. civ. 1864*]

Art. 1.352. Fapta victimei sau a terțului. Fapta victimei înseși și fapta terțului înlătură răspunderea chiar dacă nu au caracteristicile forței majore, ci doar pe cele ale cazului fortuit, însă numai în cazurile în care, potrivit legii sau convenției părților, cazul fortuit este exonerator de răspundere.

Art. 1.353. Exercițiul drepturilor. Cel care cauzează un prejudiciu prin chiar exercițiul drepturilor sale nu este obligat să îl repare, cu excepția cazului în care dreptul este exercitat abuziv.

Legislație conexă: art. 57 C. Rom.

Art. 1.354. Alte cauze de exonerare. Victima nu poate obține repararea prejudiciului cauzat de persoana care i-a acordat ajutor în mod dezinteresat sau de lucrul, animalul ori edificiul de care s-a folosit cu titlu gratuit decât dacă dovedește intenția sau culpa gravă a celui care, potrivit legii, ar fi fost chemat să răspundă.

Art. 1.355. Clauze privind răspunderea. (1) Nu se poate exclude sau limita, prin convenții sau acte unilaterale, răspunderea pentru prejudiciul material cauzat altuia printr-o faptă săvârșită cu intenție sau din culpă gravă.

(2) Sunt valabile clauzele care exclud răspunderea pentru prejudiciile cauzate, printr-o simplă imprudență sau neglijență, bunurilor victimei.

(3) Răspunderea pentru prejudiciile cauzate integrității fizice sau psihice ori sănătății nu poate fi înlăturată ori diminuată decât în condițiile legii.

(4) Declarația de acceptare a riscului producerii unui prejudiciu nu constituie, prin ea însăși, renunțarea victimei la dreptul de a obține plata despăgubirilor.

Art. 1.356. Anunțuri privitoare la răspundere. (1) Un anunț care exclude sau limitează răspunderea contractuală, indiferent dacă este adus ori nu la cunoștința publicului, nu are niciun efect decât dacă acela care îl invocă face dovada că cel prejudiciat cunoștea existența anunțului la momentul încheierii contractului.

(2) Printr-un anunț nu poate fi exclusă sau limitată răspunderea delictuală pentru prejudiciile cauzate victimei. Un asemenea anunț poate avea însă valoarea semnalării unui pericol, fiind aplicabile, după împrejurări, dispozițiile art. 1.371 alin. (1).

Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie

Art. 1.357. Condițiile răspunderii. (1) Cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare.

(2) Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă. [*R.A.: art. 998-999 C. civ. 1864*]

Art. 1.358. Criterii particulare de apreciere a vinovăției. Pentru aprecierea vinovăției se va ține seama de împrejurările în care s-a produs prejudiciul, străine de persoana autorului faptei, precum și, dacă este cazul, de faptul că prejudiciul a fost cauzat de un profesionist în exploatarea unei întreprinderi.

Art. 1.359. Repararea prejudiciului constând în vătămarea unui interes. Autorul faptei ilicite este obligat să repare prejudiciul cauzat și când acesta este urmare a atingerii aduse unui interes al altuia, dacă interesul este legitim, serios și, prin felul în care se manifestă, creează aparența unui drept subiectiv.

Art. 1.360. Legitima apărare. (1) Nu datorează despăgubire cel care, fiind în legitimă apărare, a cauzat agresorului un prejudiciu.

(2) Cu toate acestea, va putea fi obligat la plata unei indemnizații adecvate și echitabile cel care a săvârșit o infracțiune prin depășirea limitelor legitimei apărări.

Art. 1.361. Starea de necesitate. Cel care, aflat în stare de necesitate, a distrus sau a deteriorat bunurile altuia pentru a se apăra pe sine ori bunurile proprii de un prejudiciu sau pericol iminent este obligat să repare prejudiciul cauzat, potrivit regulilor aplicabile în bogățirii fără justă cauză.

Art. 1.362. Obligația terțului de reparare a prejudiciului. Dacă, în cazurile prevăzute la art. 1.360 alin. (2) și art. 1.361, fapta păgubitoare a fost săvârșită în interesul unei terțe persoane, cel prejudiciat se va îndrepta împotriva acesteia în temeiul îmbogățirii fără justă cauză.

Art. 1.363. Divulgarea secretului comercial. O persoană se poate exonera de răspundere pentru prejudiciul cauzat prin divulgarea secretului comercial dovedind că divulgarea a fost impusă de împrejurări grave ce priveau sănătatea sau siguranța publică.

Legea de aplicare: Art. 110¹. Clauza exoneratoare de răspundere prevăzută la art. 1.363 din Codul civil privitoare la divulgarea secretului comercial sau profesional de care sunt ținută profesioniștii se aplică atât în cazul răspunderii delictuale pentru fapta proprie, cât și în cazul răspunderii contractuale.

Art. 1.364. Îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege. Îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege sau ordinul superiorului nu îl exonerează de răspundere pe cel care putea să își dea seama de caracterul ilicit al faptei sale săvârșite în asemenea împrejurări.

Art. 1.365. Efectele hotărârii penale. Instanța civilă nu este legată de dispozițiile legii penale și nici de hotărârea definitivă de achitare sau de încetare a procesului penal în ceea ce privește existența prejudiciului ori a vinovăției autorului faptei ilicite.

Legislație conexă: art. 28 din Codul de procedură penală (M. Of. nr. 486 din 15 iulie 2010).

Art. 1.366.^[1] Răspunderea minorului și a persoanei care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială. (1) Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani sau persoana care beneficiază de tutela specială nu răspunde de prejudiciul cauzat, dacă nu se dovedește discernământul său la data săvârșirii faptei.

(2) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani răspunde de prejudiciul cauzat, în afară de cazul în care dovedește că a fost lipsit de discernământ la data săvârșirii faptei.

(3) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și persoanei care beneficiază de tutelă specială, iar prevederile alin. (2) și persoanei care beneficiază de consiliere judiciară.

Art. 1.367. Răspunderea altor persoane lipsite de discernământ. (1) Cel care a cauzat un prejudiciu nu este răspunzător dacă în momentul în care a săvârșit fapta păgubitoare era într-o stare, chiar vremelnică, de tulburare a minții care l-a pus în neputință de a-și da seama de urmările faptei sale.

(2) Cu toate acestea, cel care a cauzat prejudiciul este răspunzător, dacă starea vremelnică de tulburare a minții a fost provocată de el însuși, prin beția produsă de alcool, de stupefiante sau de alte substanțe.

Art. 1.368. Obligația subsidiară de indemnizare a victimei. (1) Lipsa discernământului nu îl scutește pe autorul prejudiciului de plata unei indemnizații către victimă ori de câte ori nu poate fi angajată răspunderea persoanei care avea, potrivit legii, îndatorirea de a-l supraveghea.

^[1] Art. 1366 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 66 din Legea nr. 140/2022.

(2) Indemniția va fi stabilită într-un cuantum echitabil, ținându-se seama de starea patrimonială a părților.

Art. 1.369. Răspunderea altor persoane. (1) Cel care l-a îndemnat sau l-a determinat pe altul să cauzeze un prejudiciu, l-a ajutat în orice fel să îl pricinuiască sau, cu bună știință, a tănuțit bunuri ce proveneau dintr-o faptă ilicită ori a tras foloase din prejudicierea altuia răspunde solidar cu autorul faptei.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în privința celui care, în orice fel, a împiedicat ori a întârziat chemarea în judecată a autorului faptei ilicite.

Art. 1.370. Imposibilitatea de individualizare a autorului faptei ilicite. Dacă prejudiciul a fost cauzat prin acțiunea simultană sau succesivă a mai multor persoane, fără să se poată stabili că a fost cauzat sau, după caz, că nu putea fi cauzat prin fapta vreuneia dintre ele, toate aceste persoane vor răspunde solidar față de victimă.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 49/2024 (M. Of. nr. 1102 din 5 noiembrie 2024), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Suceava, Secția penală și pentru cauze cu minori, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă în interpretarea dispozițiilor art. 198 alin. (1) din Codul penal, ale art. 19 alin. (2) din Codul de procedură penală și ale art. 1.370 din Codul civil este admisibilă acțiunea civilă formulată de un inculpat – participant la săvârșirea infracțiunii de încăierare prevăzute de art. 198 alin. (1) din Codul penal împotriva altui inculpat – participant la aceeași infracțiune de încăierare prevăzută de art. 198 alin. (1) din Codul penal, având ca obiect pretenții civile decurgând din leziunile suferite ca urmare a încăierării”, și a stabilit:

„În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 198 alin. (1) din Codul penal, ale art. 19 alin. (2) din Codul de procedură penală și ale art. 1.370 din Codul civil, este admisibilă acțiunea civilă formulată de un inculpat – participant la săvârșirea infracțiunii de încăierare prevăzute de art. 198 alin. (1) din Codul penal împotriva altui inculpat – participant la aceeași infracțiune de încăierare prevăzută de art. 198 alin. (1) din Codul penal”.

Art. 1.371. Vinovăția comună. Pluralitatea de cauze. (1) În cazul în care victima a contribuit cu intenție sau din culpă la cauzarea ori la mărirea prejudiciului sau nu le-a evitat, în tot sau în parte, deși putea să o facă, cel chemat să răspundă va fi ținut numai pentru partea de prejudiciu pe care a pricinuit-o.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul în care la cauzarea prejudiciului au contribuit atât fapta săvârșită de autor, cu intenție sau din culpă, cât și forța majoră, cazul fortuit ori fapta terțului pentru care autorul nu este obligat să răspundă.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 12/2016 (M. Of. nr. 498 din 4 iulie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilit:

„Dispozițiile art. 1371 alin. (1) din Codul civil se interpretează în sensul că autorul faptei va fi ținut să răspundă numai pentru partea de prejudiciu pe care a pricinuit-o în cazul în care victima prejudiciului a contribuit și ea cu vinovăție la cauzarea ori la mărirea prejudiciului sau nu l-a evitat, în tot sau în parte, deși putea să o facă”.

Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia

Art. 1.372. Răspunderea pentru fapta minorului sau a persoanei care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială^[1]. (1)^[2] Cel care în temeiul legii, al unui contract ori al unei hotărâri judecătorești este obligat să supravegheze un minor sau o persoană care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială răspunde de prejudiciul cauzat altuia de către aceste din urmă persoane.

(2) Răspunderea subzistă chiar în cazul când făptuitorul, fiind lipsit de discernământ, nu răspunde pentru fapta proprie.

(3) Cel obligat la supraveghere este exonerat de răspundere numai dacă dovedește că nu a putut împiedica fapta prejudiciabilă. În cazul părinților sau, după caz, al tutorilor, dovada se consideră a fi făcută numai dacă ei probează că fapta copilului constituie urmarea unei alte cauze decât modul în care și-au îndeplinit îndatoririle decurgând din exercițiul autorității părintești. [**R.A.:** art. 1000 alin. (2) C. civ. 1864]

Art. 1.373. Răspunderea comitenților pentru prepuși. (1) Comitentul este obligat să repare prejudiciul cauzat de prepușii săi ori de câte ori fapta săvârșită de aceștia are legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate.

(2) Este comitent cel care, în virtutea unui contract sau în temeiul legii, exercită direcția, supravegherea și controlul asupra celui care îndeplinește anumite funcții sau însărcinări în interesul său ori al altuia.

(3) Comitentul nu răspunde dacă dovedește că victima cunoștea sau, după împrejurări, putea să cunoască, la data săvârșirii faptei prejudiciabile, că prepusul a acționat fără nicio legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate. [**R.A.:** art. 1000 alin. (3) C. civ. 1864]

Art. 1.374. Corelația formelor de răspundere pentru fapta altei persoane.

(1) Părinții nu răspund dacă fac dovada că sunt îndeplinite cerințele răspunderii persoanei care avea obligația de supraveghere a minorului.

(2) Nicio altă persoană, în afara comitentului, nu răspunde pentru fapta prejudiciabilă săvârșită de minorul care avea calitatea de prepus. Cu toate acestea, în cazul în care comitentul este părintele minorului care a săvârșit fapta ilicită, victima are dreptul de a opta asupra temeiului răspunderii.

Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri

Art. 1.375. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale. Proprietarul unui animal sau cel care se servește de el răspunde, independent de orice culpă, de prejudiciul cauzat de animal, chiar dacă acesta a scăpat de sub paza sa. [**R.A.:** art. 1001 C. civ. 1864]

^[1] Denumirea marginală a art. 1372 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 7 pct. 67 din Legea nr. 140/2022.

^[2] Alin. (1) al art. 1372 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 67 din Legea nr. 140/2022.

Art. 1.376. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri. (1) Oricine este obligat să repare, independent de orice culpă, prejudiciul cauzat de lucrul aflat sub paza sa.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și în cazul coliziunii unor vehicule sau în alte cazuri similare. Cu toate acestea, în astfel de cazuri, sarcina reparării tuturor prejudiciilor va reveni numai celui a cărui faptă culpabilă întrunește, față de ceilalți, condițiile forței majore. [*R.A.: art. 1000 alin. (1) C. civ. 1864*]

Art. 1.377. Noțiunea de pază. În înțelesul dispozițiilor art. 1.375 și 1.376, are paza animalului sau a lucrului proprietarul ori cel care, în temeiul unei dispoziții legale sau al unui contract ori chiar numai în fapt, exercită în mod independent controlul și supravegherea asupra animalului sau a lucrului și se servește de acesta în interes propriu.

Art. 1.378. Răspunderea pentru ruina edificiului. Proprietarul unui edificiu sau al unei construcții de orice fel este obligat să repare prejudiciul cauzat prin ruina lor ori prin desprinderea unor părți din ele, dacă aceasta este urmarea lipsei de întreținere sau a unui viciu de construcție. [*R.A.: art. 1002 C. civ. 1864*]

Art. 1.379. Alte cazuri de răspundere. (1) Cel care ocupă un imobil, chiar fără niciun titlu, răspunde pentru prejudiciul cauzat prin căderea sau aruncarea din imobil a unui lucru.

(2) Dacă, în cazul prevăzut la alin. (1), sunt îndeplinite și condițiile răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri, victima are un drept de opțiune în vederea reparării prejudiciului.

Art. 1.380. Cauze de exonerare. În cazurile prevăzute la art. 1.375, 1.376, 1.378 și 1.379 nu există obligație de reparare a prejudiciului, atunci când acesta este cauzat exclusiv de fapta victimei înseși ori a unui terț sau este urmarea unui caz de forță majoră.

Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale

Art. 1.381. Obiectul reparației. (1) Orice prejudiciu dă dreptul la reparație.

(2) Dreptul la reparație se naște din ziua cauzării prejudiciului, chiar dacă acest drept nu poate fi valorificat imediat.

(3) Dreptului la reparație îi sunt aplicabile, de la data nașterii sale, toate dispozițiile legale privind executarea, transmisiunea, transformarea și stingerea obligațiilor.

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 3/2026 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 1535.

Art. 1.382. Răspunderea solidară. Cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținutuți solidar la reparație față de cel prejudiciat. [*R.A.: art. 1003 C. civ. 1864*]

Art. 1.383. Raporturile dintre debitori. Între cei care răspund solidar, sarcina reparației se împarte proporțional în măsura în care fiecare a participat la cauzarea prejudiciului ori potrivit cu intenția sau cu gravitatea culpei fiecăruia, dacă această

participare nu poate fi stabilită. În cazul în care nici astfel nu se poate împărți sarcina reparației, fiecare va contribui în mod egal la repararea prejudiciului.

Art. 1.384. Dreptul de regres. (1) Cel care răspunde pentru fapta altuia se poate întoarce împotriva aceluia care a cauzat prejudiciul, cu excepția cazului în care acesta din urmă nu este răspunzător pentru prejudiciul cauzat.

(2) Când cel care răspunde pentru fapta altuia este statul, Ministerul Finanțelor Publice se va întoarce în mod obligatoriu, pe cale judiciară, împotriva aceluia care a cauzat prejudiciul, în măsura în care acesta din urmă este răspunzător, potrivit legii speciale, pentru producerea aceluiași prejudiciu.

(3) Dacă prejudiciul a fost cauzat de mai multe persoane, cel care, fiind răspunzător pentru fapta uneia dintre ele, a plătit despăgubirea se poate întoarce și împotriva celorlalte persoane care au contribuit la cauzarea prejudiciului sau, dacă va fi cazul, împotriva celor care răspund pentru acestea. În toate cazurile, regresul va fi limitat la ceea ce depășește partea ce revine persoanei pentru care se răspunde și nu poate depăși partea din despăgubire ce revine fiecăreia dintre persoanele împotriva cărora se exercită regresul.

(4) În toate cazurile, cel care exercită regresul nu poate recupera partea din despăgubire care corespunde propriei sale contribuții la cauzarea prejudiciului.

Art. 1.385. Întinderea reparației. (1) Prejudiciul se repară integral, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Se vor putea acorda despăgubiri și pentru un prejudiciu viitor dacă producerea lui este neîndoielnică.

(3) Despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea suferită de cel prejudiciat, câștigul pe care în condiții obișnuite el ar fi putut să îl realizeze și de care a fost lipsit, precum și cheltuielile pe care le-a făcut pentru evitarea sau limitarea prejudiciului.

(4) Dacă fapta ilicită a determinat și pierderea șansei de a obține un avantaj sau de a evita o pagubă, reparația va fi proporțională cu probabilitatea obținerii avantajului ori, după caz, a evitării pagubei, ținând cont de împrejurări și de situația concretă a victimei.

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 3/2026 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 1535.

Art. 1.386. Formele reparației. (1) Repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare, iar dacă aceasta nu este cu puțință ori dacă victima nu este interesată de reparația în natură, prin plata unei despăgubiri, stabilite prin acordul părților sau, în lipsă, prin hotărâre judecătorească.

(2) La stabilirea despăgubirii se va avea în vedere, dacă prin lege nu se prevede altfel, data producerii prejudiciului.

(3) Dacă prejudiciul are un caracter de continuitate, despăgubirea se acordă sub formă de prestații periodice.

(4) În cazul prejudiciului viitor, despăgubirea, indiferent de forma în care s-a acordat, va putea fi sporită, redusă sau suprimată, dacă, după stabilirea ei, prejudiciul s-a mărit, s-a micșorat ori a încetat.

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 3/2026 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 1535.

Art. 1.387. Vătămarea integrității corporale sau a sănătății. (1) În caz de vătămare a integrității corporale sau a sănătății unei persoane, despăgubirea trebuie să cuprindă, în condițiile art. 1.388 și 1.389, după caz, echivalentul câștigului din muncă de care cel păgubit a fost lipsit sau pe care este împiedicat să îl dobândească, prin efectul pierderii sau reducerii capacității sale de muncă. În afară de aceasta, despăgubirea trebuie să acopere cheltuielile de îngrijire medicală și, dacă va fi cazul, cheltuielile determinate de sporirea nevoilor de viață ale celui păgubit, precum și orice alte prejudicii materiale.

(2) Despăgubirea pentru pierderea sau nerealizarea câștigului din muncă se acordă, ținându-se seama și de sporirea nevoilor de viață ale celui prejudiciat, sub formă de prestații bănești periodice. La cererea victimei, instanța va putea acorda despăgubirea, pentru motive temeinice, sub forma unei sume globale.

(3) În toate cazurile, instanța va putea acorda celui păgubit o despăgubire provizorie pentru acoperirea nevoilor urgente.

Art. 1.388. Stabilirea pierderii și a nerealizării câștigului din muncă.

(1) Despăgubirea pentru pierderea sau nerealizarea câștigului din muncă se va stabili pe baza venitului mediu lunar net din muncă al celui păgubit din ultimul an înainte de pierderea sau reducerea capacității sale de muncă ori, în lipsă, pe baza venitului lunar net pe care l-ar fi putut realiza, ținându-se seama de calificarea profesională pe care o avea sau ar fi avut-o la terminarea pregătirii pe care era în curs să o primească.

(2) Cu toate acestea, dacă cel păgubit face dovada posibilității obținerii unui venit din muncă mai mare în baza unui contract încheiat în ultimul an, iar acesta nu a fost pus în executare, se va ține seama în stabilirea despăgubirii de aceste venituri.

(3) Dacă cel păgubit nu avea o calificare profesională și nici nu era în curs să o primească, despăgubirea se va stabili pe baza salariului minim net pe economie.

Art. 1.389. Vătămarea minorului. (1) Dacă cel care a suferit vătămarea integrității corporale sau a sănătății este un minor, despăgubirea stabilită potrivit prevederilor art. 1.388 alin. (1) va fi datorată de la data când, în mod normal, minorul și-ar fi terminat pregătirea profesională pe care o primea.

(2) Până la acea dată, dacă minorul avea un câștig la momentul vătămării, despăgubirea se va stabili pe baza câștigului de care a fost lipsit, iar dacă nu avea un câștig, potrivit dispozițiilor art. 1.388, care se aplică în mod corespunzător. Această din urmă despăgubire va fi datorată de la data când minorul a împlinit vârsta prevăzută de lege pentru a putea fi parte într-un raport de muncă.

Art. 1.390. Persoana îndreptățită la despăgubire în caz de deces. (1) Despăgubirea pentru prejudiciile cauzate prin decesul unei persoane se cuvine numai celor îndreptățiți, potrivit legii, la întreținere din partea celui decedat.

(2) Cu toate acestea, instanța, ținând seama de împrejurări, poate acorda despăgubire și celui căruia victima, fără a fi obligată de lege, îi presta întreținere în mod curent.

(3) La stabilirea despăgubirii se va ține seama de nevoile celui păgubit, precum și de veniturile pe care, în mod normal, cel decedat le-ar fi avut pe timpul pentru care s-a acordat despăgubirea. Dispozițiile art. 1.387-1.389 se aplică în mod corespunzător.

Art. 1.391. Repararea prejudiciului nepatrimonial. (1)^[1] În caz de vătămare a integrității corporale sau a sănătății, poate fi acordată victimei directe și o despăgubire pentru restrângerea posibilităților de viață familială și socială. Au dreptul la despăgubiri pentru restrângerea posibilităților de viață familială și socială și persoanele prevăzute la alin. (2). La stabilirea acestora, instanța va avea în vedere aspecte precum relația dintre victima directă și persoana care se pretinde indirect vătămată, gravitatea vătămării corporale a victimei directe, caracterul său permanent și iremediabil, care să afecteze sever ori în mod excepțional posibilitățile de viață familială ale victimelor indirecte în interacțiunea lor cu victima directă.

(2) Instanța judecătorească va putea, de asemenea, să acorde despăgubiri ascendenților, descendenților, fraților, surorilor și soțului, pentru durerea încercată prin moartea victimei, precum și oricărei alte persoane care, la rândul ei, ar putea dovedi existența unui asemenea prejudiciu.

(3) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor inerente personalității oricărui subiect de drept va putea fi cedat numai în cazul când a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

(4) Dreptul la despăgubire, recunoscut potrivit dispozițiilor prezentului articol, nu trece la moștenitori. Aceștia îl pot însă exercita, dacă acțiunea a fost pornită de defunct.

(5) Dispozițiile art. 253-256 rămân aplicabile.

Art. 1.392. Cheltuieli de îngrijire a sănătății. Cheltuieli de înmormântare. Cel care a făcut cheltuieli pentru îngrijirea sănătății victimei sau, în caz de deces al acesteia, pentru înmormântare are dreptul la înapoierea lor de la cel care răspunde pentru fapta ce a prilejuit aceste cheltuieli.

Art. 1.393. Despăgubirea în raport cu ajutorul și pensia. (1) Dacă în cadrul asigurărilor sociale s-a recunoscut dreptul la un ajutor sau la o pensie, reparația este datorată numai în măsura în care paguba suferită prin vătămare sau moarte depășește ajutorul ori pensia.

(2) Cât timp ajutorul sau pensia nu a fost efectiv acordată sau, după caz, refuzată celui păgubit, instanța nu îl poate obliga pe cel chemat să răspundă decât la o despăgubire provizorie, în condițiile dispozițiilor art. 1.387 alin. (3).

Art. 1.394. Prorogarea termenului prescripției. În toate cazurile în care despăgubirea derivă dintr-un fapt supus de legea penală unei prescripții mai lungi decât cea civilă, termenul de prescripție a răspunderii penale se aplică și dreptului la acțiunea în răspundere civilă.

Legislație conexă: art. 154 din Codul penal (M. Of. nr. 510 din 24 iulie 2009).

^[1] Alin. (1) al art. 1391 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic din Legea nr. 231/2025. Menționăm că, prin Decizia nr. 342/2024 (M. Of. nr. 1000 din 7 octombrie 2024), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 1391 alin. (1) din Codul civil sunt neconstituționale în măsura în care limitează posibilitatea victimelor indirecte de a fi despăgubite pentru restrângerea posibilităților lor de viață familială și socială ca urmare a vătămării integrității corporale ori a sănătății victimei directe.

Art. 1.395. Suspendarea prescripției. Prescripția dreptului la acțiune cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin vătămarea integrității corporale sau a sănătății ori prin decesul unei persoane este suspendată până la stabilirea pensiei sau a ajutoarelor ce s-ar cuveni, în cadrul asigurărilor sociale, celui îndreptățit la reparație.

Titlul III. Modalitățile obligațiilor

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1.396. Categorii de obligații. (1) Obligațiile pot fi pure și simple, obligații simple sau afectate de modalități.

(2) Obligațiile pure și simple nu sunt susceptibile de modalități.

Art. 1.397. Obligații simple. (1) Obligația simplă nu este afectată de termen sau condiție și poate fi executată imediat, din proprie inițiativă sau la cererea creditorului.

(2) Obligația este simplă, iar nu condițională, dacă eficacitatea sau desființarea ei depinde de un eveniment care, fără ca părțile să știe, avusese deja loc în momentul în care debitorul s-a obligat sub condiție.

Art. 1.398. Obligații afectate de modalități. Obligațiile pot fi afectate de termen sau condiție.

Capitolul II. Condiția

Art. 1.399. Obligația condițională. Este afectată de condiție obligația a cărei eficacitate sau desființare depinde de un eveniment viitor și nesigur. [R.A.: art. 1004 C. civ. 1864]

Art. 1.400. Condiția suspensivă. Condiția este suspensivă atunci când de îndeplinirea sa depinde eficacitatea obligației. [R.A.: art. 1017 C. civ. 1864]

Art. 1.401. Condiția rezolutorie. (1) Condiția este rezolutorie atunci când îndeplinirea ei determină desființarea obligației.

(2) Până la proba contrară, condiția se prezumă a fi rezolutorie ori de câte ori scadența obligațiilor principale precedă momentul la care condiția s-ar putea îndeplini. [R.A.: art. 1019 și art. 1020 C. civ. 1864]

Art. 1.402. Condiția imposibilă, ilicită sau imorală. Condiția imposibilă, contrară legii sau bunelor moravuri este considerată nescrisă, iar dacă este însăși cauza contractului, atrage nulitatea absolută a acestuia. [R.A.: art. 1008, art. 1009 C. civ. 1864]

Art. 1.403. Condiția pur potestativă. Obligația contractată sub o condiție suspensivă ce depinde exclusiv de voința debitorului nu produce niciun efect. [R.A.: art. 1010 C. civ. 1864]

Art. 1.404. Constatarea îndeplinirii condiției. (1) Îndeplinirea condiției se apreciază după criteriile stabilite de părți sau pe care acestea este probabil să le fi avut în vedere după împrejurări.

(2) Când obligația este contractată sub condiția producerii unui eveniment într-un anumit termen, condiția este socotită neîndeplinită dacă termenul s-a împlinit fără ca

evenimentul să se producă. În lipsa unui termen, condiția se consideră neîndeplinită numai atunci când este sigur că evenimentul nu se va produce.

(3) Atunci când obligația este contractată sub condiția că un eveniment nu se va produce într-un anumit termen, condiția se consideră îndeplinită dacă este sigur că evenimentul nu se va produce. În lipsa unui termen, condiția nu se consideră îndeplinită decât atunci când este sigur că evenimentul nu se va produce.

(4) Partea interesată poate cere oricând instanței să constate îndeplinirea sau neîndeplinirea condiției. *[R.A.: art. 1011, art. 1012 și art. 1013 C. civ. 1864]*

Legislație conexă: art. 35 CPC.

Art. 1.405. Determinarea îndeplinirii sau neîndeplinirii condiției. (1) Condiția se consideră îndeplinită dacă debitorul obligat sub această condiție împiedică realizarea ei.

(2) Condiția se consideră neîndeplinită dacă partea interesată de îndeplinirea condiției determină, cu rea-credință, realizarea evenimentului. *[R.A.: art. 1014 C. civ. 1864]*

Art. 1.406. Renunțarea la condiție. (1) Partea în al cărei interes exclusiv a fost stipulată condiția este liberă să renunțe unilateral la aceasta atât timp cât condiția nu s-a îndeplinit.

(2) Renunțarea la condiție face ca obligația să fie simplă.

Art. 1.407. Efectele îndeplinirii condiției. (1) Condiția îndeplinită este prezumată a produce efecte retroactiv, din momentul încheierii contractului, dacă din voința părților, natura contractului ori dispozițiile legale nu rezultă contrariul.

(2) În cazul contractelor cu executare continuă sau succesivă afectate de o condiție rezolutorie, îndeplinirea acestora, în lipsa unei stipulații contrare, nu are niciun efect asupra prestațiilor deja executate.

(3) Atunci când condiția suspensivă produce efecte retroactive, în caz de îndeplinire, debitorul este obligat la executare ca și cum obligația ar fi fost simplă. Actele încheiate de proprietarul sub condiție suspensivă sunt valabile și, în cazul îndeplinirii condiției, produc efecte de la data încheierii lor.

(4) Atunci când condiția rezolutorie produce efecte retroactive, în caz de îndeplinire, fiecare dintre părți este obligată să restituie celelalte prestațiile pe care le-a primit în temeiul obligației ca și cum aceasta nu ar fi existat niciodată. Dispozițiile privitoare la restituirea prestațiilor se aplică în mod corespunzător. *[R.A.: art. 1015 C. civ. 1864]*

Art. 1.408. Transmiterea obligației condiționale. (1) Obligația afectată de condiție este transmisibilă, drepturile dobânditorului fiind însă supuse aceleiași condiții.

(2) Obligația afectată de condiție se poate prelua, dispozițiile art. 1.599-1.608 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 1.409. Actele conservatorii. Creditorul poate, chiar înainte de îndeplinirea condiției, să facă orice acte de conservare a dreptului său. *[R.A.: art. 1016 C. civ. 1864]*

Art. 1.410. Fructele culese înaintea îndeplinirii condiției. În lipsă de stipulație sau prevedere legală contrară, fructele culese ori încasate înaintea îndeplinirii condiției se cuvin proprietarului sub condiție rezolutorie.

Capitolul III. Termenul

Art. 1.411. Obligația afectată de termen. (1) Obligația este afectată de termen atunci când executarea sau stingerea ei depinde de un eveniment viitor și sigur.

(2) Termenul poate fi stabilit de părți sau de instanță ori prevăzut de lege.

Art. 1.412. Categoriile de termene. (1) Termenul este suspensiv atunci când, până la împlinirea lui, este amânată scadența obligației.

(2) Termenul este extinctiv atunci când, la împlinirea lui, obligația se stinge.

Art. 1.413. Beneficiul termenului. (1) Termenul profită debitorului, afară de cazul când din lege, din voința părților sau din împrejurări rezultă că a fost stipulat în favoarea creditorului sau a ambelor părți.

(2) Cel ce are beneficiul exclusiv al termenului poate renunța oricând la acesta, fără consimțământul celeilalte părți. [R.A.: art. 1024 C. civ. 1864]

Art. 1.414. Efectul termenului suspensiv. Ceea ce este datorat cu termen nu se poate cere înainte de împlinirea acestuia, dar ceea ce s-a executat de bunăvoie și în cunoștință de cauză înainte de împlinirea termenului nu este supus restituirii. [R.A.: art. 1023 C. civ. 1864]

Art. 1.415. Stabilirea judiciară a termenului. (1) Atunci când părțile convin să amâne stabilirea termenului sau lasă uneia dintre ele sarcina de a-l stabili și când, după o durată rezonabilă de timp, termenul nu a fost încă stabilit, instanța poate, la cererea uneia dintre părți, să fixeze termenul ținând seama de natura obligației, de situația părților și de orice alte împrejurări.

(2) Instanța poate, de asemenea, să fixeze termenul atunci când, prin natura sa, obligația presupune un termen și nu există nicio convenție prin care acesta să poată fi determinat.

(3) Cererea pentru stabilirea termenului se soluționează potrivit regulilor aplicabile ordonanței președințiale, fiind supusă prescripției, care începe să curgă de la data încheierii contractului.

Legea de aplicare: Art. 110². Dispozițiile art. 1.415 din Codul civil sunt aplicabile ori de câte ori, potrivit legii sau contractului, debitorul sau, după caz, titularul unui drept ori facultăți trebuie să execute o obligație sau o prestație, să accepte ori să exercite un drept sau o facultate ori, după caz, să adere la un contract, deși nici legea și nici contractul nu prevăd un termen în acest scop.

Art. 1.416. Calculul termenelor. Calculul termenelor, indiferent de durata și izvorul lor, se face potrivit regulilor stabilite în titlul III din cartea a VI-a.

Art. 1.417. Decăderea din beneficiul termenului. (1) Debitorul decade din beneficiul termenului dacă se află în stare de insolvabilitate sau, după caz, de insolvență declarată în condițiile legii, precum și atunci când, cu intenție sau dintr-o culpă gravă, diminuează prin fapta sa garanțiile constituite în favoarea creditorului sau nu constituie garanțiile promise.

(2) În sensul prevederilor alin. (1), starea de insolvabilitate rezultă din inferioritatea activului patrimonial ce poate fi supus, potrivit legii, executării silit, față de valoarea totală a datoriilor exigibile. Dacă prin lege nu se prevede altfel, această stare se

constată de instanță, care, în acest scop, poate ține seama de anumite împrejurări, precum dispariția intempestivă a debitorului, neplata unor datorii devenite scadente, declanșarea împotriva sa a unei proceduri de executare silită și altele asemenea.

(3) Decăderea din beneficiul termenului poate fi cerută și atunci când, din culpa sa, debitorul ajunge în situația de a nu mai satisface o condiție considerată esențială de creditor la data încheierii contractului. În acest caz, este necesar să se fi stipulat expres caracterul esențial al condiției și posibilitatea sancțiunii decăderii, precum și să fi existat un interes legitim pentru creditor să considere condiția respectivă drept esențială. [*R.A.: art. 1025 C. civ. 1864*]

Legislație conexă: art. 36 alin. (1) din Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice (M. Of. nr. 464 din 26 iunie 2015).

Art. 1.418. Exigibilitatea anticipată. Renunțarea la termen sau decăderea din beneficiul termenului face ca obligația să devină de îndată exigibilă.

Art. 1.419. Inopozabilitatea decăderii din termen. Decăderea din beneficiul termenului a unui debitor, chiar solidar, nu este opozabilă celorlalți codebitori.

Art. 1.420. Nerealizarea evenimentului. Dacă un eveniment pe care părțile îl consideră ca fiind un termen nu se realizează, obligația devine exigibilă în ziua în care evenimentul ar fi trebuit în mod normal să se producă. În acest caz, sunt aplicabile prevederile prezentului capitol.

Legea de aplicare: Art. 111. Dispozițiile art. 1.420 din Codul civil sunt aplicabile și în cazul contractelor încheiate înainte de data intrării în vigoare a Codului civil, dacă ziua în care evenimentul ar fi trebuit să se realizeze este ulterioară acelei date.

Titlul IV. Obligațiile complexe

Capitolul I. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile

Art. 1.421. Categoriile. Obligațiile pot fi divizibile sau indivizibile.

Art. 1.422. Obligația divizibilă. (1) Obligația este divizibilă între mai mulți debitori atunci când aceștia sunt obligați față de creditor la aceeași prestație, dar fiecare dintre ei nu poate fi constrâns la executarea obligației decât separat și în limita părții sale din datorie.

(2) Obligația este divizibilă între mai mulți creditori atunci când fiecare dintre aceștia nu poate să ceară de la debitorul comun decât executarea părții sale din creanță.

Art. 1.423. Presumpția de egalitate. Dacă prin lege ori prin contract nu se dispune altfel, debitorii unei obligații divizibile sunt ținuti față de creditor în părți egale. Această regulă se aplică, în mod similar, și în privința creditorilor.

Art. 1.424. Presumpția de divizibilitate. Excepții. Obligația este divizibilă de plin drept, cu excepția cazului în care indivizibilitatea a fost stipulată în mod expres ori obiectul obligației nu este, prin natura sa, susceptibil de divizare materială sau intelectuală. [*R.A.: art. 1057-1058 C. civ. 1864*]

Art. 1.425. Efectele obligației indivizibile. (1) Obligația indivizibilă nu se divide între debitori, între creditori și nici între moștenitorii acestora.

(2) Fiecare dintre debitori sau dintre moștenitorii acestora poate fi constrâns separat la executarea întregii obligații și, respectiv, fiecare dintre creditori sau dintre moștenitorii acestora poate cere executarea integrală. *[R.A.: art. 1062-1064 C. civ. 1864]*

Art. 1.426. Solidaritatea și indivizibilitatea. (1) Solidaritatea debitorilor sau creditorilor nu atrage, prin ea însăși, indivizibilitatea obligațiilor.

(2) În lipsă de stipulație contrară, creditorii și debitorii unei obligații indivizibile nu sunt legați solidar. *[R.A.: art. 1059 C. civ. 1864]*

Art. 1.427. Divizibilitatea obligației între moștenitori. Obligația divizibilă prin natura ei care nu are decât un singur debitor și un singur creditor trebuie să fie executată între aceștia ca și cum ar fi indivizibilă, însă ea rămâne divizibilă între moștenitorii fiecăruia dintre ei. *[R.A.: art. 1060 și art. 1061 C. civ. 1864]*

Art. 1.428. Executarea în natură. Când executarea obligației indivizibile are loc în natură, fiecare creditor nu poate cere și primi prestația datorată decât în întregime.

Art. 1.429. Restituirea prestațiilor. Obligația de restituire a prestațiilor efectuate în temeiul unei obligații indivizibile este divizibilă, afară de cazul în care indivizibilitatea obligației de restituire rezultă din chiar natura ei.

Art. 1.430. Daunele-interese. (1) Obligația de a executa prin echivalent o obligație indivizibilă este divizibilă.

(2) Daunele-interese suplimentare nu pot fi cerute decât debitorului vinovat de neexecutarea obligației. Ele se cuvin creditorilor numai în proporție cu partea din creanță ce revine fiecăruia dintre ei.

Art. 1.431. Existența mai multor creditori. (1) Creditorii și debitorii unei obligații indivizibile nu sunt prezumați a-și fi încredințat reciproc puterea de a acționa pentru ceilalți în privința creanței.

(2) Novația, remiterea de datorie, compensația ori confuziunea consimțită sau care operează față de un creditor nu stinge obligația decât pentru partea din creanță ce revine acestuia. Față de ceilalți creditori, debitorul rămâne obligat pentru tot.

(3) Debitorul care a plătit celorlalți creditori este îndreptățit să primească de la aceștia echivalentul părții din obligație convenite creditorului care a consimțit la stingerea creanței sau față de care aceasta a operat. *[R.A.: art. 1064 C. civ. 1864]*

Art. 1.432. Existența mai multor debitori. (1) Novația, remiterea de datorie, compensația ori confuziunea consimțită sau care operează în privința unui debitor stinge obligația indivizibilă și îi liberează pe ceilalți debitori, aceștia rămânând însă ținuți să plătească celui dintâi echivalentul părților lor.

(2) Creditorul poate să ceară oricăruia dintre debitori executarea întregii obligații, oricare ar fi partea din obligație ce revine acestuia. Creditorul poate, de asemenea, să ceară ca toți debitorii să efectueze plata în același timp.

(3) Debitorul chemat în judecată pentru totalitatea obligației poate cere un termen pentru a-i introduce în cauză pe ceilalți debitori, cu excepția cazului în care prestația nu poate fi realizată decât de cel chemat în judecată, care, în acest caz,

poate fi obligat să execute singur întreaga prestație, având însă drept de regres împotriva celorlalți debitori.

(4) Punerea în întârziere a unuia dintre debitori, de drept sau la cererea creditorului, nu produce efecte împotriva celorlalți debitori.

(5) Îndată ce cauza de indivizibilității încetează, obligația devine divizibilă. [R.A.: art. 1065 C. civ. 1864]

Art. 1.433. Prescripția. (1) Suspendarea prescripției față de unul dintre creditorii sau debitorii unei obligații indivizibile produce efecte și față de ceilalți.

(2) Tot astfel, întreruperea prescripției în privința unuia dintre creditorii sau debitorii unei obligații indivizibile produce efecte și față de ceilalți.

Capitolul II. Obligațiile solidare

Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditori

Art. 1.434. Solidaritatea dintre creditori. (1) Obligația solidară conferă fiecărui creditor dreptul de a cere executarea întregii obligații și de a da chitanță liberatorie pentru tot.

(2) Executarea obligației în beneficiul unuia dintre creditorii solidari îl liberează pe debitor în privința celorlalți creditori solidari. [R.A.: art. 1034 C. civ. 1864]

Art. 1.435. Izvorul solidarității. Solidaritatea dintre creditori nu există decât dacă este stipulată în mod expres.

Art. 1.436. Reprezentarea reciprocă a creditorilor. (1) Creditorii solidari sunt prezumați a-și fi încredințat reciproc puterea de a acționa pentru gestionarea și satisfacerea interesului lor comun.

(2) Orice acte prin care unul dintre creditorii solidari ar consimți la reducerea ori înlăturarea drepturilor, accesoriilor sau beneficiilor creanței ori ar prejudicia în orice alt mod interesele celorlalți creditori sunt inopozabile acestora din urmă.

(3) Hotărârea judecătorească obținută de unul dintre creditori împotriva debitorului comun profită și celorlalți creditori.

(4) Hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea debitorului comun nu poate fi invocată și împotriva creditorilor care nu au fost parte în proces. [R.A.: art. 1038 C. civ. 1864]

Art. 1.437. Alegerea debitorului. Debitorul poate plăti, la alegerea sa, oricăruia dintre creditorii solidari, liberându-se astfel față de toți, însă numai atât timp cât niciunul dintre creditori nu l-a urmărit în justiție. În acest din urmă caz, debitorul nu se poate libera decât plătiind creditorului reclamant. [R.A.: art. 1035 C. civ. 1864]

Art. 1.438. Compensația. Debitorul poate opune unui creditor solidar compensația care a operat în raport cu un alt creditor solidar, însă numai în proporție cu partea din creanță ce revine acestuia din urmă.

Art. 1.439. Confuziunea. Dacă unul dintre creditorii solidari dobândește și calitatea de debitor, confuziunea nu stinge creanța solidară decât în proporție cu partea din creanță ce îi revine aceluia creditor. Ceilalți creditori solidari își păstrează

dreptul de regres împotriva creditorului în persoana căruia a operat confuziunea, proporțional cu partea din creanță ce îi revine fiecăruia dintre ei.

Art. 1.440. Remiterea de datorie. Remiterea de datorie consimțită de unul dintre creditorii solidari nu îl liberează pe debitor decât pentru partea din creanță ce îi revine aceluia creditor.

Art. 1.441. Prescripția. (1) Suspendarea prescripției în folosul unuia dintre creditorii solidari poate fi invocată și de către ceilalți creditori solidari.

(2) Întreruperea prescripției în privința unuia dintre creditorii solidari profită tuturor creditorilor solidari. [R.A.: art. 1036 C. civ. 1864]

Art. 1.442. Divizibilitatea obligației între moștenitori. Obligația în favoarea unui creditor solidar se împarte de drept între moștenitorii săi.

Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitori

§1. Dispoziții generale

Art. 1.443. Solidaritatea dintre debitori. Obligația este solidară între debitori atunci când toți sunt obligați la aceeași prestație, astfel încât fiecare poate să fie ținut separat pentru întreaga obligație, iar executarea acesteia de către unul dintre codebitori îi liberează pe ceilalți față de creditor. [R.A.: art. 1039 C. civ. 1864]

Art. 1.444. Obligațiile solidare afectate de modalități. Există solidaritate chiar dacă debitorii sunt obligați sub modalități diferite. [R.A.: art. 1040 C. civ. 1864]

Art. 1.445. Izvoarele solidarității. Solidaritatea dintre debitori nu se prezumă. Ea nu există decât atunci când este stipulată expres de părți ori este prevăzută de lege. [R.A.: art. 1041 C. civ. 1864]

Art. 1.446. Presumpție de solidaritate. Solidaritatea se prezumă între debitorii unei obligații contractate în exercițiul activității unei întreprinderi, dacă prin lege nu se prevede altfel. [R.A.: art. 42 C. com.]

§2. Efectele solidarității în raporturile dintre creditor și debitorii solidari

1. Efectele principale în raporturile dintre creditor și debitorii solidari

Art. 1.447. Drepturile creditorului. (1) Creditorul poate cere plata oricăruia dintre debitorii solidari, fără ca acesta să îi poată opune beneficiul de diviziune.

(2) Urmărirea pornită contra unuia dintre debitorii solidari nu îl împiedică pe creditor să se îndrepte împotriva celorlalți codebitori. Debitorul urmărit poate însă cere introducerea în cauză a celorlalți codebitori. [R.A.: art. 1042 și art. 1043 C. civ. 1864]

Art. 1.448. Excepții și apărări contra creditorului comun. (1) Debitorul solidar poate să opună creditorului toate mijloacele de apărare care îi sunt personale, precum și pe cele care sunt comune tuturor codebitorilor. El nu poate însă folosi mijloacele de apărare care sunt pur personale altui codebitor.

(2) Debitorul solidar care, prin fapta creditorului, este lipsit de o garanție sau de un drept pe care ar fi putut să îl valorifice prin subrogație este liberat de datorie până la concurența valorii acelor garanții sau drepturi. [R.A.: art. 1047 C. civ. 1864]

Art. 1.449. Prescripția. (1) Suspendarea și întreruperea prescripției față de unul dintre debitorii solidari produc efecte și față de ceilalți codebitori.

(2) Întreruperea prescripției față de un moștenitor al debitorului solidar nu produce efecte față de ceilalți codebitori decât pentru partea acelu moștenitor, chiar dacă este vorba despre o creanță ipotecară. [R.A.: art. 1045 C. civ. 1864]

Art. 1.450. Compensația. (1) Compensația nu operează între creditor și un debitor solidar decât în limita părții din datorie ce revine acestuia din urmă.

(2) În acest caz, ceilalți codebitori nu sunt ținuți solidar decât pentru partea rămasă din datorie după ce a operat compensația.

Art. 1.451. Remiterea de datorie. (1) Remiterea de datorie consimțită unuia dintre debitorii solidari nu îi liberează pe ceilalți codebitori, cu excepția cazului în care creditorul declară aceasta în mod expres sau remite de bunăvoie debitorului originalul înscrisului sub semnătură privată constatator al creanței. Dacă unui codebitor îi este remis originalul înscrisului autentic constatator al creanței, creditorul poate dovedi că nu a consimțit remiterea de datorie decât în privința acelu debitor.

(2) Dacă remiterea de datorie s-a făcut numai în favoarea unuia dintre codebitorii solidari, ceilalți rămân ținuți solidar față de creditor, dar cu scăderea părții din datorie pentru care a operat remiterea. Cu toate acestea, ei continuă să răspundă pentru tot atunci când, la data remiterii de datorie, creditorul și-a rezervat în mod expres această posibilitate, caz în care ceilalți codebitori își păstrează dreptul de regres împotriva debitorului beneficiar al remiterii de datorie.

Art. 1.452. Confuziunea. Confuziunea îi liberează pe ceilalți codebitori solidari pentru partea aceluia care reunește în persoana sa calitățile de creditor și debitor al obligației solidare. [R.A.: art. 1048 C. civ. 1864]

Art. 1.453. Renunțarea la solidaritate. (1) Renunțarea la solidaritate în privința unuia dintre codebitorii solidari nu afectează existența obligației solidare în raport cu ceilalți. Codebitorul solidar care beneficiază de renunțarea la solidaritate rămâne ținut pentru partea sa atât față de creditor, cât și față de ceilalți codebitori în cazul regresului acestora din urmă.

(2) Renunțarea la solidaritate trebuie să fie expresă.

(3) De asemenea, creditorul renunță la solidaritate atunci când:

a) fără a-și rezerva beneficiul solidarității în raport cu debitorul solidar care a făcut plata, menționează în chitanță că plata reprezintă partea acestuia din urmă din obligația solidară. Dacă plata are ca obiect numai o parte din dobânzi, renunțarea la solidaritate nu se întinde și asupra dobânzilor neplătite ori asupra capitalului decât dacă plata separată a dobânzilor, astfel menționată în chitanță, se face timp de 3 ani;

b) îl cheamă în judecată pe unul dintre codebitorii solidari pentru partea acestuia, iar cererea având acest obiect este admisă. [R.A.: art. 1049-1051 C. civ. 1864]

II. Efectele secundare în raporturile dintre creditor și debitorii solidari

Art. 1.454. Imposibilitatea executării obligației în natură. (1) Atunci când executarea în natură a unei obligații devine imposibilă din fapta unuia sau mai multor debitori solidari sau după ce aceștia au fost puși personal în întârziere, ceilalți

codebitorii nu sunt liberați de obligația de a-i plăti creditorului prin echivalent, însă nu răspund de daunele-interese suplimentare care i s-ar cuveni.

(2) Creditorul nu poate cere daune-interese suplimentare decât codebitorilor solidari din a căror culpă obligația a devenit imposibil de executat în natură, precum și celor care se aflau în întârziere atunci când obligația a devenit imposibil de executat. [*R.A.: art. 1044 C. civ. 1864*]

Art. 1.455. Efectele hotărârii judecătorești. (1) Hotărârea judecătorească pronunțată împotriva unuia dintre codebitorii solidari nu are autoritate de lucru judecat față de ceilalți codebitori.

(2) Hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea unuia dintre codebitorii solidari profită și celorlalți, cu excepția cazului în care s-a întemeiat pe o cauză ce putea fi invocată numai de acel codebitor.

§3. Efectele solidarității în raporturile dintre debitori

Art. 1.456. Regresul între codebitori. (1) Debitorul solidar care a executat obligația nu poate cere codebitorilor săi decât partea din datorie ce revine fiecăruia dintre ei, chiar dacă se subrogă în drepturile creditorului.

(2) Părțile ce revin codebitorilor solidari sunt prezumate ca fiind egale, dacă din convenție, lege sau din împrejurări nu rezultă contrariul. [*R.A.: art. 1053 alin. (1) C. civ. 1864*]

Art. 1.457. Insolvabilitatea codebitorilor. (1) Pierderea ocazionată de insolvabilitatea unuia dintre codebitorii solidari se suportă de către ceilalți codebitori în proporție cu partea din datorie ce revine fiecăruia dintre ei.

(2) Cu toate acestea, creditorul care renunță la solidaritate sau care consimte o remitere de datorie în favoarea unuia dintre codebitori suportă partea din datorie ce ar fi revenit acestuia. [*R.A.: art. 1053 alin. (2) și art. 1054 C. civ. 1864*]

Art. 1.458. Mijloacele de apărare ale debitorului urmărit. Debitorul urmărit pentru partea sa din datoria plătită poate opune codebitorului solidar care a făcut plata toate mijloacele de apărare comună pe care acesta din urmă nu le-a opus creditorului. Acesta poate, de asemenea, să opună codebitorului care a executat obligația mijloacele de apărare care îi sunt personale, însă nu și pe acelea care sunt pur personale altui codebitor.

Art. 1.459. Solidaritatea contractată în interesul unui codebitor. Dacă obligația solidară este contractată în interesul exclusiv al unuia dintre codebitori sau rezultă din fapta unuia dintre ei, acesta este ținut singur de întreaga datorie față de ceilalți codebitori, care, în acest caz, sunt considerați, în raport cu acesta, fideiusori. [*R.A.: art. 1055 C. civ. 1864*]

Art. 1.460. Divizibilitatea obligației solidare între moștenitori. Obligația unui debitor solidar se împarte de drept între moștenitorii acestuia, afară de cazul în care obligația este indivizibilă. [*R.A.: art. 1052 C. civ. 1864*]